

Sygn. akt VIII Ca 102/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Hanna Matuszewska (spr.)
Sędziowie:	SSO Rafał Krawczyk SSO Jadwiga Siedlaczek
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2014 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)** w **B.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 28 listopada 2013 r.

sygn. akt I C 461/12

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2. (drugim) sentencji w ten sposób, że powództwo oddala;**
- 2. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu na rzecz adwokata J. M. kwotę 600 zł (sześćset złotych) plus 23 % podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w instancji odwoławczej;**
- 3. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.**

Sygn. akt VIII Ca 102/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 24 stycznia 2012 r., skierowanym przeciwko (...) Szpitalowi (...) im. dr (...)w G., powód R. K. domagał się zasądzenia na jego rzecz renty w wysokości 2250 zł miesięcznie z tytułu ograniczenia zdolności do pracy, zwiększenia potrzeb i zmniejszenia widoków na przyszłość; kwoty 2500 zł miesięcznie tytułem pokrycia kosztów leczenia oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Powyższe roszczenia powód uzasadniał zakażeniem wirusowym zapaleniem wątroby typu B i jego następstwami na przyszłość, do którego doszło podczas pobytu w pozwanej placówce, tuż po porodzie w 1992 r. Powód był wielokrotnie leczony szpitalnie, przyjmował bolesne zastrzyki, w dalszym ciągu ma poważne ograniczenia – musi unikać wysiłku fizycznego oraz stosować specjalną dietę. Powód wniósł także o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu zwolnił powoda od kosztów sądowych, w całości, zaś postanowieniem z dnia 1 marca 2012 r. ustanowił dla niego adwokata z urzędu.

Pozwany, w odpowiedzi na pozew, wniósł o odrzucenie pozwu, z uwagi na brak legitymacji biernej po stronie pozwanego. Szpital, w okresie zdarzenia powodującego szkodę, nie był samodzielną placówką, a jedynie jednostką budżetową. Po przekształceniu w dniu 1 stycznia 1999 r., szpital nie zachował ciągłości prawnej poprzedniej jednostki, dlatego też roszczenie powinno być skierowane przeciwko Skarbowi Państwa.

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2012 r. do udziału w sprawie, w charakterze pozwanego, wezwany został Skarb Państwa – Wojewoda (...), który wniósł odpowiedź na pozew. Domagał się oddalenia powództwa z uwagi na niewykazanie zasadności roszczenia oraz częściowe jego przedawnienie, a nadto przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, z uwagi na niewłaściwość miejscową. Zdaniem pozwanego, powód nie wykazał, że w okresie gdy szpital był jednostką budżetową, doszło w nim do zakażenia, a także nie wskazał na zachowanie konkretnych osób, które powodowało szkodę, co nie pozwalało przypisać winy pozwanemu.

Za zgodą stron, na podstawie art. 194 § 2 kpc, zwolniono z udziału w sprawie pozwanego (...) Szpital (...) im. dr (...)w G..

W piśmie z dnia 11 stycznia 2013 r. powód sprecyzował żądanie pozwu, domagając się ostatecznie od pozwanego:

- kwoty 60.000 zł jako zaspokojenia roszczeń z art. 445 § 1 kc oraz art. 444 § 1 kc;
- kwoty 600 zł miesięcznie jako renty wyrównawczej, na podstawie art. 444 § 2 kc.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że kwota 60.000 zł stanowi całość roszczeń z tytułu zadośćuczynienia oraz poniesionych kosztów leczenia, zaś renta jest uzasadniona zmniejszeniem widoków powodzenia na przyszłość oraz zwiększeniem jego potrzeb.

W odpowiedzi na to pismo, pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Powód nie wykazał zasadności roszczenia odszkodowawczego – nie wskazał na poniesioną szkodę; również żądanie renty jest nieuzasadnione, gdyż powód nie wykazał aby ponosił zwiększone koszty, czy też nie mógł wykonywać wyuczonyj pracy.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 60.000 zł (p. I) oraz 500 zł miesięcznie jako rentę, płatną do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki, począwszy od dnia 24 stycznia 2012 r. (p. II); oddalił powództwo w zakresie żądania renty ponad kwotę 500 zł i umorzył postępowanie w pozostałej części (p. III).

Sąd ustalił, że powód był w okresie porodu dwukrotnie hospitalizowany – w dniach 1-4 lutego 1992 r. oraz 9-14 lutego 1992 r. - w (...) Szpitalu (...) im. dr (...)w G.. Następnie, na przełomie kwietnia i maja 1992 r. powód był hospitalizowany w (...) Szpitalu (...)w T., gdzie rozpoznano u niego zakażenie wirusem HBV. Od momentu stwierdzenia zakażenia powód pozostawał pod opieką poradni hepatologicznej tego szpitala. Nie można ustalić jak długo będzie jeszcze trwać leczenie powoda i czy nastąpi całkowita eradykacja wirusa HBV. Powód nie może wykonywać prac związanych z dużym wysiłkiem fizycznym, przeciwwskazane są sporty wyczynowe i siłowe. Powinien przestrzegać diety wątrobowej

– lekkostrawnej, niskotłuszczowej, z dużą ilością białka. Nie może spożywać żadnych ilości alkoholu. W związku z leczeniem, powód ponosił zwiększone koszty dojazdu do szpitala w T., mieszka stale z rodzicami, musi spożywać specjalnie dla niego przygotowane posiłki. Powód ukończył technikum budowlane i może podjąć pracę w zawodzie. Obecnie pracuje jako sprzedawca w zakładzie pracy chronionej, za którą otrzymuje wynagrodzenie nieznacznie wyższe od wynagrodzenia minimalnego.

Sąd Rejonowy wskazał, na niemal całkowite wykluczenie zakażenia od rodziców, które wykryto przy przyjęciu do szpitala w T. oraz mając na uwadze uwzględnienie okresu inkubacji wirusa stwierdził, że źródło zakażenia miało miejsce, z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością w (...) Szpitalu (...) im. dr (...)w G., a tym samym przesądzona została odpowiedzialność pozwanego za jego skutki. Sąd uwzględnił w całości roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia w wysokości 60.000 zł. Wprawdzie powód nie wykazał podstaw do przyznania odszkodowania, jednak przesłanki zasądzenia zadośćuczynienia nie pozostawiały wątpliwości – wieloletnie leczenie, połączone z bolesnymi zabiegami, ograniczenia w spożywaniu posiłków, kontaktach z rówieśnikami.

Ze względu na konieczność stosowania specjalnej diety i dojazdów do miejsca leczenia, zwiększyły się potrzeby powoda, co uzasadniało przyznanie mu renty w wysokości 500 zł miesięcznie.

Od powyższego wyroku, a zakresie p. II, apelację wniósł pozwany, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, że powód poniósł szkodę w postaci zwiększonych potrzeb, na skutek czego niezasadnie przyznano mu rentę. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinie biegłych, wskazują, że powód nie ponosi żadnych zwiększonych kosztów, zaś leczenie jest w całości refundowane. W ocenie skarżącego, nie powstały żadne zwiększone potrzeby, tym samym przyznanie renty nie znajduje uzasadnienia. Powód jest obecnie osobą dorosłą, podjął pracę zarobkową i w dalszym ciągu zamieszkuje wspólnie z rodzicami, a więc nie ponosi istotnych kosztów utrzymania. Na leczenie dojeżdża sam, raz na kwartał. Stosowana przez niego dieta nie wiąże się ze zwiększeniem wydatków, na co wskazała biegła w swej opinii. Powód w żaden sposób nie wykazał kwoty, o jaką jego obecne potrzeby uległy zwiększeniu, w efekcie doznanego w szpitalu zakażenia. Skarżący domagał się uchylecia wyroku w zaskarżonej części i oddalenia powództwa w tym zakresie oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację, pełnomocnik powoda wniósł o jej oddalenie i obciążenie pozwanego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Wskazał, że choroba powoda ma w zasadzie charakter nieuleczalny, co wiąże się z kosztami leczenia, dojazdu do T. oraz zakupem leków przeciwbólowych. Przyznanie powodowi renty umożliwi mu podjęcie innych metod leczenia, w tym nierefundowanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że Sąd drugiej instancji, jako sąd merytoryczny, ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przez sądami obu instancji dowodów.

W niniejszej sprawie, stanowisko zaprezentowane przez skarżącego zasługiwało na aprobatę. Roszczenie powoda w zakresie żądania renty nie zostało wykazane, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na wprowadzenie wniosków, do jakich doszedł Sąd Rejonowy.

Po pierwsze, w związku z zastosowanym leczeniem, powód nie ponosi żadnych kosztów. Leki, jakie stosowano u powoda były i są w całości refundowane. Jak wskazała biegła B. H. w swej opinii, powód jest obecnie zakwalifikowany do leczenia Entecavirem – lekiem o zwiększonym działaniu wirusobójczym, w przyszłości możliwe jest również leczenie innym lekiem – Tenofowirem. Wszystkie wskazane leki są w pełni refundowane i są to najlepsze obecnie dostępne leki przeciwko wirusowi HBV. Opinia ta została również podzielona przez drugą biegłą – E. Ł.. Powód, nawet gdyby dysponował dodatkowymi środkami finansowymi, nie znajdzie żadnego innego, bardziej skutecznego leku.

Jak słusznie podniósł skarżący, powód w żaden sposób nie wykazał ponoszenia zwiększonych wydatków związanych z koniecznością dojazdów na leczenie z G. do T.. Z zeznań matki powoda wynika jednoznacznie, że wizyty w T. mają miejsce raz na dwa-trzy miesiące. Na wizyty te powód obecnie jeździ sam, samochodem. Strona powodowa nie wykazała jednak jakiego rodzaju wydatki, w skali miesiąca, są z tym związane.

Z opinii biegłych wynika jednoznacznie, że dieta stosowana przez powoda jest właściwie optymalną dietą, zalecaną każdej osobie, tj. niskotłuszczową, bogatą w warzywa i chude mięso, wyłączającą stosowanie składników wzdymających, ostrych przypraw. Nie wiąże się to ze zwiększeniem wydatków (k. 115, 180 akt).

Powód powinien unikać intensywnego wysiłku fizycznego, jednakże nie wyklucza to wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie. Może on podejmować prace niepowiązane z tym wysiłkiem, jak na przykład majster, kierownik robót. Co więcej, powód obecnie podjął pracę zarobkową jako sprzedawca w zakładzie pracy chronionej. Uzyskuje własny dochód, w wysokości nieznacznie przekraczającej wynagrodzenie minimalne, jednakże w dalszym ciągu zamieszkuje wspólnie z rodzicami i nie ponosi kosztów samodzielnego utrzymania się.

Zgodnie z przepisem art. 444 § 2 kc, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Zwiększenie potrzeb poszkodowanego polega na konieczności pokrycia kosztów utrzymania, powstałych wyłącznie w następstwie zdarzenia szkodzącego. Będą nimi wszelkie koszty związane z zapewnieniem poszkodowanemu stałej lub doraźnej opieki, koszty zmiany warunków bytowych (środki lokomocji, mieszkanie; por. wyrok SN z 13 października 1976 r., I CR 487/76), zmiany diety.

Na podstawie art. 444 § 2 kc poszkodowany może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zmniejszyły się widoki powodzenia na przyszłość. Przesłanka ta może być podstawą samodzielnego roszczenia, chociaż najczęściej wzmacnia żądanie renty z tytułu utraty, chociażby w części, zdolności do pracy zarobkowej. Taka sytuacja ma miejsce, gdy poszkodowany, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, pozbawiony zostaje szans na osiągnięcie sukcesu zawodowego, ponieważ utracił sprawność fizyczną lub pogorszeniu uległ jego wygląd, a cechy te były istotne dla rozwoju jego kariery. Jeżeli prawa do renty z tytułu utraty zdolności do pracy nie może uzyskać osoba małoletnia, która jeszcze była niezdolna do pracy w chwili zajścia zdarzenia, może domagać się renty z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość, ponieważ utraciła w części lub całkowicie możliwość uzyskania owej zdolności.

Analizując powyższe uwagi, należy stwierdzić, że powód nie wykazał, w jakiej wysokości ponosi wydatki, związane z leczeniem. Z opinii biegłych wynika jednoznacznie, że zalecana dieta nie powoduje zwiększenia wydatków oraz, że powód ma możliwość wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie. Konieczność wykazania zwiększenia się wydatków, na skutek zakażenia powoda wirusem HBV, ciążyła na stronie powodowej, zgodnie z ogólną zasadą, zawartą w art. 6 kc. Powód jedynie wykazał, że raz na 2-3 miesiące musi udać się do szpitala w T. oraz, że musi spożywać inne posiłki niż reszta rodziny, jednak z żadnego dowodu nie wynika, jakiego rodzaju zwiększone wydatki się z tym wiążą.

Reasumując, Sąd Rejonowy wyprowadził wadliwe wnioski z zebranego w sprawie materiału dowodowego, zasądając na rzecz powoda rentę w wysokości 500 zł. Materiał ten nie pozwalał na uwzględnienie powództwa w zakresie żądania renty, na co słusznie wskazał skarżący. Sąd Okręgowy, dla orzeczenia co do istoty sprawy, nie musiał prowadzić postępowania dowodowego, a jedynie ponownie ocenić cały materiał zebrany w sprawie i wyprowadzić z niego prawidłowe wnioski. Zaskarżony wyrok podlegał więc zmianie, skutkującej oddaleniem powództwa w zakresie żądania renty, tj. w jego p. II, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 444 § 2 kc a contrario.

Na podstawie art. 102 kpc nie obciążono powoda kosztami procesu pozwanego, mając na uwadze charakter żądania, jego znaczenie dla strony oraz dokonanie ponownej oceny zasadności żądania renty przez Sąd Okręgowy.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 6 p. 4 w zw. z § 13 ust. 1 p. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348, ze zm.).